

SMERNICA č. 10/2026 o dobrovoľníckej činnosti

v Historickom ústave Slovenskej akadémie vied,
verejnej výskumnej inštitúcii,
sídlo: Klemensova 2522/19, 811 09 Bratislava, IČO: 00166944

Článok I

Všeobecné ustanovenia a účel smernice

- (1) Táto Smernica o dobrovoľníckej činnosti (ďalej len „smernica“) je interným predpisom Historického ústavu SAV, v. v. i., vydaným v súlade s **Opatrením Predsedníctva Slovenskej akadémie vied** o vydaní vzorového „*Súboru odporúčaných smerníc a predpisov pre verejné výskumné inštitúcie v zakladateľskej pôsobnosti Slovenskej akadémie vied*“, [Uznesenie č.151.C: Predsedníctvo SAV/2025, Opatrenie predsedu SAV č. 06313/2025 zo dňa 24. novembra 2025].
- (2) Účelom tejto smernice je upraviť podmienky a postupy pre výkon dobrovoľníckej činnosti vo VVI, definovať práva a povinnosti dobrovoľníkov a VVI, ako aj podmienky pre uzavretie zmluvy o dobrovoľníckej činnosti.
- (3) Cieľom smernice je zabezpečiť súlad s právnymi predpismi a etickými zásadami pri zapájaní dobrovoľníkov do činností VVI.
- (4) Dobrovoľnícka činnosť vo VVI sa riadi touto smernicou a platnou legislatívou Slovenskej republiky, najmä:
  - Zákon č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
  - Zákon č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii v znení neskorších predpisov (v rozsahu, v akom sa dotýka dobrovoľníckej činnosti).
  - Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (najmä § 120 o minimálnych mzdových nárokoch a v rozsahu, v akom sa dotýka BOZP).
  - Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
  - Opatrenie MF SR zo 14.11.2007 č. MF/24342/2007-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre neziskové organizácie, ktoré nepodnikajú, v znení neskorších predpisov.
  - Ďalšími súvisiacimi všeobecne záväznými právnymi predpismi SR a internými predpismi VVI.

Článok II

Základné pojmy

- (1) **Dobrovoľník:** Fyzická osoba, ktorá na základe svojho slobodného rozhodnutia bez nároku na odmenu vykonáva dobrovoľnícku činnosť.
- (2) **Dobrovoľnícka činnosť:** Činnosť vykonávaná dobrovoľníkom v prospech VVI, ktorá je v súlade s jej poslaním a cieľmi, a za ktorú dobrovoľník nedostáva finančnú odmenu.

- (3) **Prijímajúca organizácia:** VVI ako právnická osoba, v prospech ktorej sa dobrovoľnícka činnosť vykonáva.
- (4) **Vysielajúca organizácia:** Právnická osoba, ktorá vysielala dobrovoľníka na výkon dobrovoľníckej činnosti do VVI (ak je relevantné).

Článok III

Typy dobrovoľníckej činnosti vo VVI

- (1) Dobrovoľnícku činnosť vo VVI môžu dobrovoľníci vykonávať najmä v týchto oblastiach::
  - a) Pomocné administratívne práce (napr. triedenie a archivácia dokumentov, príprava podkladov).
  - b) Pomoc pri organizácii vedeckých podujatí (napr. registrácia účastníkov, usmerňovanie, technická podpora).
  - c) Propagácia výskumu a popularizácia vedy (napr. príprava informačných materiálov, pomoc pri organizácii podujatí pre verejnosť).
  - d) Podpora pri laboratórnych prácach (napr. príprava vzoriek, asistencia pri experimentoch – len pod dohľadom a po zaškolení).
  - e) Prekladateľské a tlmočnicke služby.
  - f) Pomoc pri správe knižničného fondu.
  - g) IT podpora a správa webového obsahu.
  - h) Iné činnosti, ktoré sú v súlade s poslaním VVI a nepatria medzi bežné pracovné povinnosti zamestnancov.
- (2) **Obmedzenia:** Dobrovoľnícka činnosť nesmie nahrádzať prácu zamestnancov VVI a nesmie byť vykonávaná v oblastiach, kde sa vyžaduje odborná kvalifikácia alebo autorizácia (napr. samostatný vedecký výskum, vedenie účtovníctva, právne poradenstvo a pod.).

Článok IV

Práva a povinnosti dobrovoľníka

- (1) **Dobrovoľník má právo:**
  - a) Na informácie o vykonávanej činnosti a podmienkach jej výkonu.
  - b) Na bezpečné pracovné prostredie a ochranu zdravia pri práci.
  - c) Na zaškolenie a poučenie o BOZP, ak to povaha činnosti vyžaduje.
  - d) Na náhradu preukázaných výdavkov, ktoré mu vznikli v súvislosti s výkonom dobrovoľníckej činnosti (napr. cestovné, stravné, ubytovanie – len ak je to vopred dohodnuté a schválené).
  - e) Na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone dobrovoľníckej činnosti (ak to VVI považuje za potrebné).
  - f) Na vydanie písomného potvrdenia o vykonanej dobrovoľníckej činnosti.
- (2) **Dobrovoľník je povinný:**
  - a) Dodržiavať interné predpisy VVI a pokyny zodpovednej osoby.
  - b) Zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone dobrovoľníckej činnosti.
  - c) Chrániť majetok VVI a predchádzať škodám.

- d) Dodržiavať pravidlá BOZP a PO.
- e) Vykonávať dobrovoľnícku činnosť svedomito a zodpovedne.
- f) Bezodkladne informovať zodpovednú osobu o akýchkoľvek problémoch alebo nejasnostiach.

Článok V

Práva a povinnosti VVI

(1) VVI má právo:

- a) Odmietnuť výkon dobrovoľníckej činnosti, ak nie je v súlade s jej poslaním, alebo ak dobrovoľník nespĺňa stanovené podmienky.
- b) Ukončiť dobrovoľnícku činnosť, ak dobrovoľník porušuje interné predpisy alebo nevykonáva činnosť riadne.

(2) VVI je povinná:

- a) Poučiť dobrovoľníka o vykonávanej činnosti, podmienkach výkonu a BOZP.
- b) Zabezpečiť vhodné podmienky pre výkon dobrovoľníckej činnosti.
- c) Poskytnúť dobrovoľníkovi potrebné informácie a pomôcky.
- d) Nahradiť dobrovoľníkovi preukázané výdavky, ak je to vopred dohodnuté.
- e) V prípade potreby zabezpečiť poistenie zodpovednosti za škodu.
- f) Vydať dobrovoľníkovi potvrdenie o vykonanej dobrovoľníckej činnosti.
- g) Zabezpečiť ochranu osobných údajov dobrovoľníka v súlade s GDPR.

Článok VI

Ocenenie dobrovoľníckej práce a jej účtovanie

(1) Bezodplatnosť činnosti: Dobrovoľnícka činnosť sa vykonáva bez nároku na odmenu. VVI neposkytuje dobrovoľníkovi mzdu ani iné formy finančného ocenenia za vykonanú prácu.

(2) Ocenenie dobrovoľníckej práce pre účely účtovania:

- a) V zmysle § 6 Zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve môže VVI (ako prijímateľ dobrovoľníckej činnosti) oceniť hodnotu vykonávanej dobrovoľníckej činnosti.
- b) Ocenenie sa určuje podľa charakteru vykonávanej dobrovoľníckej práce a vychádza sa zo stupňa náročnosti práce a minimálnych mzdových nárokov podľa § 120 Zákonníka práce.
- c) Ocenenie práce sa zaznamenáva v evidencii dobrovoľníckej činnosti VVI a na Výkaze dobrovoľníckej činnosti, ktorý slúži ako podklad k zaúčtovaniu.
- d) Minimálna hodinová mzda a hodinová cena práce vychádza z minimálnej mzdy v príslušnom roku. VVI stanoví aktuálnu sadzbu ocenenia v závislosti od charakteru práce a aktuálnej minimálnej hodinovej mzdy.

(3) Účtovanie dobrovoľníckej činnosti:

- a) Hodnota vykonávanej dobrovoľníckej činnosti sa účtuje u prijímateľa dobrovoľníckej činnosti (VVI) v prospech príslušného účtu účtovej skupiny **62 – Aktivácia**. Súvzťažný zápis sa vykoná na ľarchu príslušného účtu účtovej triedy **5 – Náklady na činnosť** podľa charakteru vykonávanej dobrovoľníckej práce. Ak dobrovoľnícka práca súvisí s obstaraním dlhodobého majetku, účtuje sa na ľarchu príslušného účtu účtovej skupiny **04 – Obstaranie dlhodobého majetku**.

b) Preukázané a VVI schválené **náhrady výdavkov** (cestovné, stravné a pod.) poskytnuté dobrovoľníkom sa účtujú ako bežné prevádzkové náklady VVI (napr. na účtoch 512 – Cestovné, 518 – Ostatné služby a pod.) na základe interného dokladu a predložených originálnych dokladov, v súlade so Smernicou o obehu účtovných dokladov.

c) **Účtovné zápisy:**

Por. čís.	Opis účtovného prípadu	Účtovací predpis	
		MD	D
Aktivácia dobrovoľníckej činnosti			
1.	Ocenenie dobrovoľníckej práce verejnoprospešnej činnosti – aktivácia	518	622
2.	Dobrovoľnícka práca pri tvorbe dlhodobého majetku	04x	623, 624

Článok VII Záverečné ustanovenia

- (1) Správna rada organizácie schválila túto smernicu dňa 19. 3. 2026 po predchádzajúcom vyjadrení Dozornej rady organizácie formou per rollam od 12. 3. do 18. 3. 2026 a predchádzajúcom vyjadrení Vedeckej rady organizácie zo dňa 18. 3. 2026.
- (2) Táto smernica nadobúda účinnosť deň po jeho zverejnení na webovom sídle organizácie.

PhDr. Slavomír Michálek, DrSc.
predseda Správnej rady Historického ústavu SAV, v. v. i.